

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu složeném z předsedy JUDr. Bohuslava Hnízдила a soudců JUDr. Jiřího Pally a JUDr. Dagmar Nygrínové v právní věci žalobce: **E. R.**, zastoupeného JUDr. Bělou Sedláčkovou, advokátkou, se sídlem Václavská 2, Brno, proti žalované: **Česká správa sociálního zabezpečení**, se sídlem Křížová 25, Praha 5, o přezkoumání rozhodnutí žalované ze dne 19. 6. 2008, v řízení o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Krajského soudu v Brně ze dne 18. 2. 2009, č. j. 41 Cad 114/2008 - 36,

takto:

- I. Kasační stížnost **se zamítá**.
- II. Žalovaná **nemá** právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.

Odůvodnění:

Žalovaná žalobou napadeným rozhodnutím ze dne 19. 6. 2008, č. X, odňala žalobci podle § 56 odst. 1 písm. a) zákona č. 155/1995 Sb., o důchodovém pojištění, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o důchodovém pojištění“), plný invalidní důchod. V odůvodnění tohoto rozhodnutí žalovaná uvedla, že podle posudku Okresní správy sociálního zabezpečení ve Znojmě ze dne 6. 6. 2008 již žalobce není plně invalidní, neboť z důvodu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu poklesla jeho schopnost soustavné výdělečné činnosti o 50 %. Podle tohoto posudku je žalobce již pouze částečně invalidní, přičemž o jeho nároku na částečný invalidní důchod bude rozhodnuto dodatečně.

Krajský soud v Brně rozsudkem ze dne 18. 2. 2009, č. j. 41 Cad 114/2008 - 36, žalobu napadající rozhodnutí žalované zamítl. V odůvodnění tohoto rozsudku krajský soud uvedl, že přezkoumával, zda žalobce nadále splňuje podmínky plné invalidity, přičemž při posouzení zdravotního stavu a dochované pracovní schopnosti vycházel

z posudků Posudkové komise Ministerstva práce a sociálních věcí v Brně ze dne 16. 10. 2008 a Hradci Králové ze dne 23. 1. 2009 (dále též „posudkové komise“). Podle krajského soudu oba posudky posudkových komisí byly vypracovány na základě řádně zjištěného zdravotního stavu. Posudkové komise přitom měly k dispozici veškeré odborné lékařské nálezy k datu vydání přezkoumávaného rozhodnutí, což žalobce nepochybněval. Krajský soud dále uvedl, že nesdílí výhrady k posudkovému hodnocení, neboť to je v souladu s právními předpisy a odpovídá shromážděným lékařským nálezům. Nejzávažnějším zdravotním postižením žalobce byl stav po operaci krční páteře - odstranění ploténky a její náhrada implantátem, který je v posudcích zhodnocen. Proto je podle krajského soudu odůvodněné hodnocení poklesu schopnosti soustavné výdělečné činnosti podle kapitoly XV., oddílu F, položky 3., písm. b) přílohy č. 2 vyhlášky č. 284/1995 Sb. Posudkové komise zvolily horní hranici rozpětí, tj. 50 % vzhledem k přidruženým diagnózám a s ohledem na profesi žalobce. K dalšímu zvýšení hodnocení však neshledaly objektivní podklady a stav nehodnotily podle písm. c) a d) uvedené položky. Krajský soud tedy uzavřel, že posudky posudkových komisí jsou přesvědčivé, objektivním způsobem zjistily zdravotní stav a schopnost soustavné výdělečné činnosti žalobce a byly vypracovány v řádném složení. Žalobce tedy není plně invalidní, neboť pokles schopnosti soustavné výdělečné činnosti ve výši 50 % nedosahuje míry stanovené v § 39 odst. 1 písm. a) zákona o důchodovém pojištění. U žalobce se pak nejednalo ani o zdravotní postižení podle přílohy č. 3 vyhlášky č. 284/1995 Sb., takže nesplnil podmínku podle § 39 odst. 1 písm. b) zákona o důchodovém pojištění.

Ve včasné kasační stížnosti žalobce (dále jen „stěžovatel“) namítl, že jeho zdravotní stav byl nesprávně posouzen. Nebylo totiž přihlédnuto k jeho zdravotnímu stavu, obtížím, postižením a skutečnosti, že je pod vlivem léků. V opačném případě by totiž byl hodnocen jako plně invalidní. V úvahu rovněž připadal postup podle § 6 odst. 4 vyhlášky č. 284/1995 Sb. a zvýšení poklesu schopnosti soustavné výdělečné činnosti o 10 %. Stěžovatel dále krajskému soudu vytknul, že vycházel jen z posudků posudkových komisí, ačkoliv měl vycházet i z jiných důkazů, jako zpráv o zdravotním stavu či pracovních rekomandací. Podle stěžovatele krajský soud dále pochybil, když jej neshledal plně invalidním jak podle § 39 odst. 1 písm. a) zákona o důchodovém pojištění, tak i podle § 39 odst. 1 písm. b) téhož zákona. Stěžovatel zdůraznil, že je zřejmé, že je schopen soustavné výdělečné činnosti pouze za mimořádných podmínek a splňuje tedy podmínky uvedené v § 39 odst. 1 písm. b) zákona o důchodovém pojištění. Navrhl proto, aby Nejvyšší správní soud napadený rozsudek Krajského soudu v Brně ze dne 18. 2. 2009, č. j. 41 Cad 114/2008 - 36, zrušil a věc vrátil tomuto soudu k dalšímu řízení.

Žalovaná ve vyjádření ke kasační stížnosti uvedla, že soud nepochybil, když si opatřil posudky posudkových komisí. Nemá důvod pochybovat o správnosti, úplnosti a objektivitě obou posudků posudkových komisí ze dne 16. 10. 2008 a 23. 1. 2009, které byly zpracovány na základě řádně zjištěného zdravotního stavu stěžovatele. Posudkové komise jednoznačně vymezily rozhodující příčinu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu a objasnily, proč postupovaly podle kapitoly XV., oddílu F, položky 3., písm. b) přílohy č. 2 vyhlášky č. 284/1995 Sb. a proč zvolily horní hranici rozpětí ve výši 50 %. Ze stejných důvodů nemá žalovaná důvod pochybovat o zákonnosti, úplnosti a objektivitě rozsudku krajského soudu. Stěžovateli by pak nárok na plný invalidní důchod nevznikl ani při postupu podle § 6 odst. 4 zmiňované vyhlášky. Za zdravotní postižení, která umožňuje

soustavnou výdělečnou činnosti jen za zcela mimořádných podmínek, se považují toliko ta, která jsou uvedena v příloze č. 3 vyhlášky č. 284/1995 Sb., což není případ stěžovatele. Žalovaná proto uzavřela, že se ztotožňuje se závěry krajského soudu a navrhla Nejvyššímu správnímu soudu zamítnutí kasační stížnosti.

Stěžovatel v replice k vyjádření žalované zopakoval stížnostní námitky s tím, že došlo k nesprávnému posouzení jeho zdravotního stavu a stupně invalidity. Dále uvedl, že je v současné době bez zaměstnání. Když pracoval a byl v pracovní neschopnosti, pobíral dávky nemocenského pojištění jen po krátkou podpůrnou dobu. Nyní má obavu, že bude bez příjmů, neboť z částečného invalidního důchodu nebude schopen zajistit své základní životní potřeby. Jeho případ je zapotřebí posuzovat komplexně a přitom přihlížet ke všem okolnostem.

Kasační stížnost je podle § 102 a násl. s. ř. s. přípustná a stěžovatel v ní uplatňuje důvody odpovídající § 103 odst. 1 písm. a) a b) s. ř. s. Jejím rozsahem a důvody je Nejvyšší správní soud podle § 109 odst. 2 a 3 s. ř. s. vázán. Nejvyšší správní soud přitom neshledal vady podle § 109 odst. 3 s. ř. s., k nimž by musel přihlídnout z úřední povinnosti.

Kasační stížnost není důvodná.

Všechny stížnostní námitky je možné zahrnout mezi důvod kasační stížnosti obsažený v ustanovení § 103 odst. 1 písm. d) s. ř. s., ačkoliv v nich stěžovatel spatřoval důvody podle § 103 odst. 1 písm. a) a b) s. ř. s. V nich totiž stěžovatel namítl, že krajský soud nepřihlédl k jeho současným zdravotním problémům, vycházel pouze z posudků posudkových komisí a nezaobíral se jinými důkazy, nezabýval se možností zvýšení horní hranice poklesu schopnosti soustavné výdělečné činnosti podle § 6 odst. 4 vyhlášky č. 284/1995 Sb. a nepřihlédl k tomu, že posuzovaný je schopen pro zdravotní postižení soustavné výdělečné činnosti jen za zcela mimořádných podmínek. Tímto způsobem tedy stěžovatel polemizoval se závěrem o objektivním a přesvědčivém posouzení jeho zdravotního stavu, který učinil krajský soud. V této souvislosti je možné odkázat na judikaturu Nejvyššího správního soudu, podle níž *neúplné a nepřesvědčivé posouzení rozhodujícího zdravotního postižení v dlouhodobě nepříznivém zdravotním stavu, jímž stěžovatelka trpěla ke dni vydání přezkoumávaného rozhodnutí, je třeba považovat za vadu řízení, která mohla mít za následek nesprávné stanovení míry poklesu schopnosti soustavné výdělečné činnosti stěžovatelky k uvedenému dni a v jeho důsledku nesprávné posouzení zákonných podmínek plné invalidity ve smyslu § 39 odst. 1 zákona o důchodovém pojištění jako základního předpokladu pro posouzení dalšího trvání nároku na dávku důchodového pojištění, jíž se stěžovatelka domáhá. Jde tedy o jinou vadu ve smyslu § 103 odst. 1 písm. d) s. ř. s.* (rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 25. 9. 2003, č. j. 4 Ads 13/2003 - 54, č. 511/2005 Sb. NSS).

Uvedené stížnostní námitky Nejvyšší správní soud nepovažuje za důvodné. Stěžovatel byl shledán posudkem posudkové lékařky Okresní správy sociálního zabezpečení ve Znojmě ze dne 6. 6. 2008 částečně invalidním, nikoliv však nadále plně invalidním. Rozhodující příčinou dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu je podle uvedeného posudku *„stav po operaci cervikalis v etáži C5/C6 s náhradou mobilním krčním implantátem dne 21. 5. 2007, tč. zhojené.“* Dlouhodobě nepříznivý zdravotní stav stěžovatele

podle tohoto posudku odpovídá postižení podle kapitoly XV., oddílu F, položky 3., písm. b) přílohy č. 2 vyhlášky č. 284/1995 Sb. a míra poklesu schopnosti soustavné výdělečné činnosti byla stanovena na 50 %.

Podle Nejvyššího správního soudu krajský soud postupoval naprosto správně, když si pro posouzení zdravotního stavu stěžovatele ke dni vydání žalobou napadeného rozhodnutí opatřil posudek posudkové komise. K obdobným právním závěrům dospěl Nejvyšší správní soud ve svém rozsudku ze dne 30. 1. 2004, č. j. 5 Ads 34/2003 - 82, publikovaném pod č. 526/2005 Sb. NSS.

Vlastním úvodem je třeba poukázat na skutečnost, kterou již správně zmínil ve svém rozsudku i krajský soud, a to, že posudky posudkových komisí se zabývaly zhodnocením stěžovatelova zdravotního stavu nikoli k okamžiku vyhotovení posudku, nýbrž k okamžiku vydání žalobou napadeného rozhodnutí žalované (tj. ke dni 19. 6. 2008). Jejich cílem bylo zhodnotit, jaký byl zdravotní stav stěžovatele, resp. zda došlo k naplnění podmínek stanovených § 39 odst. 1 písm. a) nebo b) zákona o důchodovém pojištění, tedy přezkoumat, zda u stěžovatele k datu vydání žalobou napadeného rozhodnutí poklesla z důvodu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu jeho schopnost soustavné výdělečné činnosti nejméně o 66 %, nebo zda byl pro zdravotní postižení schopen soustavné výdělečné činnosti jen za zcela mimořádných podmínek. Právní základ pro tento postup je obsažen v § 75 odst. 1 s. ř. s. podle něhož soud při přezkoumání rozhodnutí vychází ze skutkového a právního stavu, který tu byl v době rozhodování správního orgánu (žalované). Ke skutečnostem pozdějším, a to v posuzovaném případě jest nutno zdůraznit, se nepřihlíží, čemuž krajský soud plně dostál.

Posudek posudkové komise v Brně ze dne 16. 10. 2008 dospěl k závěru, že k datu vydání žalobou napadeného rozhodnutí šlo u stěžovatele o dlouhodobě nepříznivý zdravotní stav, jehož rozhodující příčinou byl „*stav po operaci krční páteře – odstranění ploténky a její náhrada implantátem.*“ Pokles schopnosti soustavné výdělečné činnosti posudková komise stanovila podle kapitoly XV., oddílu F, položky 3., písm. b) přílohy č. 2 vyhlášky č. 284/1995 Sb. ve výši 50 %. Horní hranice byla zvolena s ohledem k přidruženým diagnózám, k dalšímu navýšení podle § 6 odst. 4 zmíněné vyhlášky nebyly shledány žádné důvody, přičemž nešlo ani o písm. c) a d) uvedené položky.

Stěžovatel uplatnil vůči tomuto posudku námitky, ve kterých nesouhlasil s posudkovým závěrem. Krajský soud si proto opatřil srovnávací posudek posudkové komise v Hradci Králové ze dne 23. 1. 2009. V něm posudková komise stanovila, že rozhodující příčinou dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu je „*postižení páteře – stav po operaci krční ploténky C5/6 (odstranění ploténky a její náhrada) a stav po kompresivní zlomenině hrudního obratle Th 11.*“ Pokles schopnosti soustavné výdělečné činnosti byl zhodnocen podle kapitoly XV., oddílu F, položky 3., písm. b) přílohy č. 2 vyhlášky č. 284/1995 Sb. ve výši 50 %. Horní hranice byla zvolena „*pro artrózu pravého ramenního kloubu a levého hlezenného kloubu a pro úplavici cukrovkou.*“ K využití zvýšení podle § 6 odst. 4 vyhlášky č. 284/1995 Sb. posudková komise neshledala žádné posudkově významné skutečnosti.

Oba posudky posudkových komisí ze dne 16. 10. 2008 a 23. 1. 2009 jsou řádně a srozumitelně odůvodněny. Krajským soudem o nich nebyly shledány pochyby, ostatně ani Nejvyšší správní soud je neshledává. Správným je proto závěr krajského soudu, že byly vypracovány na základě řádně zjištěného zdravotního stavu, když měly dispozici veškeré odborné lékařské nálezy k datu vydání přezkoumávaného rozhodnutí. Komise zasedly ve správném složení a z jejich závěrů vyplývá, že se shodly jak co do určení rozhodující příčiny poklesu schopnosti soustavné výdělečné činnosti, tak i co do zvolení míry poklesu schopnosti soustavné výdělečné činnosti. Stěžovatel v průběhu řízení o žalobě vůči nim uplatňoval obecné námitky. Neuvedl však žádný konkrétní důvod, proč by měl být hodnocen podle jiného ustanovení předmětné vyhlášky. Obecně formulované námitky vznesl i v kasační stížnosti, takže v nich nezmínil, k jakým dalším lékařským zprávám by měly posudkové komise ještě přihlédnout. Přitom z jejich posudků je zřejmé, že ke všem lékařským zprávám, které žalobce připojil k žalobě, posudkové komise při svém hodnocení přihlédly a z nich vycházely. Z posudků posudkových komisí zcela jednoznačně vyplývá, že byly důkladně seznámeny se zdravotním stavem a zdravotními problémy stěžovatele.

Pokud stěžovatel vytýká krajskému soudu, že přihlédl toliko k posudkům posudkových komisí, Nejvyšší správní soud odkazuje na právní závěry obsažené v jeho rozsudku ze dne 28. 8. 2003, č. j. 5 Ads 22/2003 - 48 (rozsudky Nejvyššího správního soudu jsou dostupné na www.nssoud.cz), podle kterých si soud v řízení o přezkoumání rozhodnutí České správy sociálního zabezpečení vyžádá posouzení zdravotního stavu Posudkovou komisí Ministerstva práce a sociálních věcí. Nevzbuzuje-li obsah podaného posudku pochybnosti o své úplnosti a správnosti, není odůvodněn požadavek na doplnění dokazování ustanovením znalce podle § 127 odst. 1 o. s. ř. za použití § 64 s. ř. s. Nadto Nejvyšší správní soud podotýká, že posudek Posudkové komise Ministerstva práce a sociálních věcí má v řízení, jehož předmětem je přezkoumání žalobou napadeného rozhodnutí ve věcech důchodového pojištění, charakter znaleckého posudku sui generis.

V této souvislosti je třeba jako další rozhodnou zmínit tu skutečnost, že jednotlivé posudky posudkových komisí ze dne 16. 10. 2008 a 23. 1. 2009, ale i posudek Okresní správy sociálního zabezpečení ve Znojmě ze dne 6. 6. 2008, dospěly k týmž závěrům ohledně stěžovatelova poklesu schopnosti soustavné výdělečné činnosti. Shodně je v nich uvedena 50 % míra poklesu schopnosti soustavné výdělečné činnosti, jakož i hodnocení rozhodujícího zdravotního postižení stěžovatele, které bylo provedeno taktéž shodně podle kapitoly XV., oddílu F, položky 3., písm. b) přílohy č. 2 vyhlášky č. 284/1995 Sb. Nejzávažnějším zdravotním postižením žalobce byl stav po operaci krční páteře - odstranění ploténky a její náhrada implantátem, který je v posudcích zhodnocen. Nejvyšší správní soud proto nemá důvod o závěrech v nich obsažených jakkoli pochybovat. Z posudků je patrné, že posudkové komise zvolily horní hranici rozpětí, tj. 50 % vzhledem k přidruženým diagnózám a s ohledem na profesi žalobce, přičemž stav nehodnotily podle písm. c) a d) uvedené položky. Posudky se rovněž vypořádaly s možností zvýšení míry poklesu schopnosti soustavné výdělečné činnosti podle § 6 odst. 4 vyhlášky č. 284/1995 Sb. o dalších 10 % s tím, že k němu nejsou další posudkově významné skutečnosti. Navíc ani případné zvýšení míry poklesu schopnosti soustavné výdělečné činnosti o 10 % na celkových 60 % by nic nezměnilo na závěru, že stěžovatel nesplňuje podmínky plné invalidity pro vzniku nároku na plný invalidní důchod.

Lze tedy uzavřít, že stěžovatel není plně invalidní, neboť u něj vlivem dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu nedošlo podle § 39 odst. 1 písm. a) zákona o důchodovém pojištění k poklesu schopnosti soustavné výdělečné činnosti nejméně o 66 %.

Stěžovatel pak není plně invalidní ani podle § 39 odst. 1 písm. b) zákona o důchodovém pojištění. Podle tohoto ustanovení je pojištěnec plně invalidní, jestliže z důvodu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu je schopen pro zdravotní postižení soustavné výdělečné činnosti jen za zcela mimořádných podmínek. Podle odst. 3 téhož ustanovení okruh zdravotních postižení umožňujících soustavnou výdělečnou činnosti jen za zcela mimořádných podmínek stanoví prováděcí právní předpis. Tím je příloha č. 3 vyhlášky č. 284/1995 Sb. Jak však uvedly posudky posudkových komisí, tak i posudek lékařky okresní správy sociálního zabezpečení, v případě stěžovatele se nejedná o tento typ plné invalidity. Vzhledem k tomu, že bylo jednoznačně prokázáno, že rozhodující příčinou dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu, který vedl k poklesu schopnosti soustavné výdělečné činnosti, byl stav po operaci krční páteře - odstranění ploténky a její náhrada implantátem, nelze argumentovat tímto druhem plné invalidity, neboť předmětné postižení není uvedeno mezi zdravotními postiženími podle přílohy č. 3 vyhlášky č. 284/1995 Sb. Nejvyšší správní soud však tímto nijak nezlehčuje zdravotní stav a komplikace stěžovatele, které odpovídají invaliditě částečné.

Protože stěžovatel nesplnil podmínky uvedené § 39 odst. 1 písm. a) nebo b) zákona o důchodovém pojištění, kdy u něj nedošlo z důvodu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu k poklesu schopnosti soustavné výdělečné činnosti nejméně o 66 % a ani nebylo určeno, že je pro zdravotní postižení schopen soustavné výdělečné činnosti jen za zcela mimořádných podmínek, žalovaná nepochybila, pokud mu odňala plný invalidní důchod. Krajský soud v žalobním řízení na základě posudků posudkových komisí přezkoumal žalobou napadené rozhodnutí, přičemž i on dospěl k závěru, že stěžovatel v době vydání žalobou napadeného rozhodnutí nebyl plně invalidní, ale jen částečně invalidní. S těmito právními závěry se plně ztotožňuje i Nejvyšší správní soud.

S ohledem na všechny shora uvedené skutečnosti dospěl Nejvyšší správní soud k závěru, že kasační stížnost není důvodná, a proto ji podle § 110 odst. 1 věty druhé s. ř. s. zamítl. Současně v souladu s ustanoveními § 120 a § 60 odst. 1 a 2 s. ř. s. nepřiznal žalované právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti, neboť stěžovatel v něm neměl úspěch a správnímu orgánu takové právo ve věcech důchodového pojištění nepřísluší.

Poučení: Proti tomuto rozsudku **nejsou** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 25. června 2009

JUDr. Bohuslav Hnízdl
předseda senátu

